

Forebyggelse af coronasmitte på AAU

Version 08.10.2020

Disse **AAU-regler** udmønter myndighedernes retningslinjer for forsvarlig drift af videregående uddannelsesinstitutioner under corona-pandemien. Det er en overordnet præmis for Aalborg Universitets drift, at disse retningslinjer efterleves.

AAU-reglerne omfatter alle ansatte og studerende tilknyttet Aalborg Universitet.

Versionsnote: Denne version af AAU-reglerne erstatter den tidligere version dateret 25.05.2020. Hvor den tidligere version beskrev reglerne for universitetets delvise genåbning, tager denne version udgangspunkt i, at universitetet pr. 1. august 2020 er fuldt åbnet. AAU-reglerne implementerer de myndighedsretningslinjer, som var gældende pr. 5. oktober 2020, se nærmere i **Referencer**. AAU-reglerne gælder nu for alle dele af AAU, herunder laboratorier. De tidligere AAU-regler for laboratorier, dateret 15.05.2020, er derfor ikke længere gældende.

Smitteveje for ny coronavirus

Myndighedernes retningslinjer har til formål at minimere risikoen for, at der sker overførsel af smitte med ny coronavirus mellem mennesker, således at færrest mulige samtidigt udvikler sygdommen COVID-19. Ifølge sundhedsmyndighederne kan smitteoverførsel ske ved **dråbesmitte** og **kontaktsmitte**.

Ved dråbesmitte sker smitteoverførslen via små dråber fra luftvejene på en smittet person. Disse dråber spredes via host og nys og anden kraftig udånding. Dråberne falder i al væsentlighed til jorden inden for 1 – 2 meter, hvorfor risikoen for smitteoverførsel mindskes effektivt ved at holde afstand.

Ved kontaktsmitte sker smitteoverførslen ved direkte berøring af overflader eller kontaktpunkter, hvorpå en smittet person har efterladt sekret med virus, og efterfølgende berøring af næse, mund eller øjne. Risikoen for kontaktsmitte mindskes ved god håndhygiejne og renholdelse af overflader og fælles kontaktpunkter.

Sundhedsmyndighederne anser indtil videre ikke ny coronavirus som værende luftbåren, men vurderer ikke desto mindre, at hyppig udluftning og ventilation kan være med til at nedbringe koncentrationen af små dråber (aerosoler) i luften og derved mindske smitterisikoen.

Ansvar og opgaver

Instituttleder/afdelingsleder

- Har det overordnede ansvar for at sikre, at reglerne efterleves inden for eget ledelsesområde.
- Skal samarbejde med den lokale arbejdsmiljøorganisation ift. planlægningen af arbejdet for medarbejdere og implementeringen af disse regler.

- Skal inden for eget ledelsesområde sørge for at planlægge driften, således at den samtidige tilstedeværelse om muligt begrænses.
- Skal inden for eget ledelsesområde sørge for, at alle medarbejdere og studerende får den nødvendige **oplæring og instruktion** – med hensyn til
  - Foranstaltninger for forebyggelse af coronasmitte.
  - Særlige foranstaltninger for personer, som tilhører en risikogruppe.
 Selve oplæringen og instruktionen kan gives af andre, men det er lederens ansvar, at det sker.
- Skal sørge for, at der føres effektivt **tilsyn** med, at reglerne efterleves.
- Skal på tilsvarende vis sørge for, at gæster og besøgende, bl.a. censorer, gæsteforskere, håndværkere m.v., orienteres om disse AAU-regler og påse at de efterleves.
- Skal sørge for, at de fornødne hjælpemidler for forebyggelse af coronasmitte er tilgængelige, f.eks. håndsprit, rengørings- og desinfektionsmidler m.v. – og om nødvendigt afskærmninger og værnemidler.

Lokal arbejdsmiljøorganisation (AMiU/AMGr)

- Deltager i planlægningen, så arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt og i overensstemmelse med dette dokument.
- Sørger for at udarbejde lokale retningslinjer for arbejdet, f.eks. retningslinjer for kapaciteten i mødelokaler og spiserum m.v. og for adfærd i forbindelse med brugen af fælles faciliteter i øvrigt, opmærkning af hyppigt berørte fælles kontaktpunkter, lokal skiltning m.v..

Undervisere

- Skal sørge for at tilrettelægge undervisningen, så deltagerne kan overholde myndighedernes anbefalinger vedr. afstand og håndhygiejne i undervisningen i hele dens udstrækning.
- Skal sikre sig, at deltagerne er bekendt med retningslinjerne for forebyggelse af coronasmitte, herunder afstandskravene, og at de efterlever dem i praksis i undervisningssituationen.
- Skal sørge for at der i forbindelse med undervisningen gennemføres nødvendig brugerrensning.
- Skal sørge for at indberette via [AAU Building Support](#), hvis der mangler håndsprit eller rengøringsmidler i undervisningslokalerne.

Medarbejdere og studerende

- Skal udvise en forsvarlig adfærd for at mindske risikoen for coronasmitte, herunder følge sundhedsmyndighedernes anbefalinger og retningslinjer.
- Skal følge regler og procedurer, som AAU har udarbejdet for at leve op til myndighedernes krav til driften af universitetet.

Arbejdsmiljøsektionen/Campus Service

- Træffer aftaler med rengøringssekskabet om udvidet rengøring, bl.a. af toiletrum.
- Sikrer adgang til håndsprit i fællesområder, bl.a. indgangspartier og undervisningslokaler.
- Sikrer adgang til rengøringsmidler til brug for brugerrensning i fællesområder.

- Udarbejder og opsætter skilte/opslag m.v. om corona-retningslinjer i fællesområder, i undervisningslokaler m.v..
- Giver råd og vejledning ift. implementering af reglerne.

Grundregler for forebyggelse af coronasmitte på AAU

Generelt

- Medarbejdere og studerende skal have mundtlig instruktion om foranstaltningerne mod coronasmitte, når arbejdet hhv. studierne påbegyndes. Den mundtlige instruktion skal efter behov understøttes af skiltning eller andet skriftlig materiale.
- Sundhedsmyndighedernes generelle retningslinjer for forebyggelse af coronasmitte skal følges. Der henvises især til [Sundhedsstyrelsens generelle råd](#) samt til [Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smittespredning](#).
- **Medarbejdere og studerende skal blive hjemme og om muligt arbejde hjemmefra, hvis de har symptomer på COVID-19. De må tidligst møde efter at have været symptomfri i 48 timer og i øvrigt følge sundhedsmyndighedernes eller lægelige anvisninger.**
Regler for sygemelding og øvrige procedurer i forbindelse med sygdom skal følges.
- Medarbejdere, som tilhører en risikogruppe, skal kontakte nærmeste leder med det formål at aftale, hvordan de skal forholde sig arbejdsmæssigt, hvis de, evt. efter samråd med egen læge, skønner, at det vil være forbundet med særlig risiko for dem at udføre arbejde ved fysisk fremmøde. Leder skal kontakte HR-afdelingen for vejledning i forhold til dette. Risikogrupperne er nærmere beskrevet på [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#).
- Studerende, som tilhører en risikogruppe, skal kontakte instituttet eller den studieenhed, som de tilhører, med det formål at aftale, hvordan studieaktiviteterne skal gennemføres, hvis de, evt. efter samråd med egen læge, skønner, at det vil være forbundet med særlig risiko for dem at udføre studieaktiviteter ved fysisk fremmøde.

Forebyggelse af dråbesmitte

- **Krav om at holde mindst 1 meters afstand**
Den vigtigste og mest effektive metode til at forebygge dråbesmitte er at holde afstand. Alt arbejde og alle studieaktiviteter skal så vidt muligt tilrettelægges, så der kan opretholdes mindst 1 meters afstand mellem de tilstedeværende (målt fra hoved til hoved). Afstandskravet skal opretholdes også ved kortvarigt ophold i små rum, f.eks. afhentning af print i printerrum, og ved kortvarig passage under færden. Fysisk berøring af andre tilstedeværende skal undgås, medmindre der opstår en nødsituation. Der skal udvises gensidig hensyntagen af alle, så afstandskravene kan opretholdes både ved arbejde og ved færden.
- **Krav om forøget afstand**
Medarbejdere og studerende, som tilhører en risikogruppe, skal opretholde mindst 2 meters afstand til andre (ved kortvarig passage under færden dog mindst 1 meter). Det påhviler den enkelte medarbejder og studerende, som tilhører en risikogruppe, at gøre andre opmærksom herpå, så de kan holde afstand. Vedkommende er dog ikke forpligtet til at begrunde tilhørsforholdet til en risikogruppe over for andre.

Personer, som har en kraftig forøget vejrtrækning, f.eks. under idrætsudøvelse, tungt fysisk arbejde eller længerevarende undervisning, skal ligeledes opretholde mindst 2 meters afstand til andre. Ved ophold i små lukkede rum med ringe mulig for udluftning skal der ligeledes kunne opretholdes en afstand på 2 meter. I de tilfælde dette ikke er muligt, må der kun være 1 person til stede ad gangen, medmindre skiltning oplyser andet.

- **Fravigelse af afstandskravet**

Afstandskravet på mindst 1 meter kan fraviges i de tilfælde, hvor en fravigelse vurderes nødvendig for at kunne gennemføre undervisning på en hensigtsmæssig måde. Muligheden for at fravige afstandskravet gælder *kun i undervisningssituationer, hvor det ikke er muligt at overholde afstandskravet*, f.eks. på grund af karakteren af eller de fysiske rammer for undervisningen. Dog gælder fravigelsen af afstandskravet også for studerendes projektsamarbejde i grupperum. Det er en forudsætning for at fravige afstandskravet, at det sker inden for samme gruppe af *studerende*, herefter kaldet en klynge, se i øvrigt afsnittet **Klyngeprincippet ifm. undervisning**. Ansatte, gæster m.v. er ikke omfattet af muligheden for at fravige afstandskravet.

Øvrig forebyggelse af dråbesmitte

- **Barrierer**

I situationer, hvor længerevarende (+15 min.) eller hyppigt forekommende nær (< 1 meter) ansigt-til-ansigt-kontakt til andre ikke kan undgås, f.eks. ved skrankearbejde eller ved anden tæt personlig service, skal der om muligt opsættes fysiske barrierer (f.eks. hygiejneskærme) for at forebygge dråbesmitte. Afskærmninger skal være tilpasset arbejdspladsen og være effektive, herunder være placeret i synslinjen fra person til person og skærme for den enkeltes indåndingszone.

- **Mundbind, ansigtsskærme m.v.**

Hvis det ikke er muligt ved længerevarende eller hyppige nære ansigt-til-ansigt-kontakter at afskærme eller anvende andre tekniske løsninger mod dråbesmitte, skal der anvendes personlige værnemidler, f.eks. mundbind, som minimerer frigivelsen af dråber af sekret fra mund og næse, og/eller ansigtsskærme, som minimerer risikoen for at blive ramt i ansigtet af andres sekreter. I zoner på AAU, hvor der skiltes med brug af mundbind, skal skiltning følges.

- **Instruktion m.v.**

Ansatte, som anvender barrierer og/eller personlige værnemidler som værn mod dråbesmitte, skal instrueres herom. Hvor det er relevant, skal instruktionen understøttes af skiltning eller andet skriftligt materiale.

Den lokale arbejdsmiljøorganisation skal inddrages ved implementeringen af barrierer og personlige værnemidler. Arbejdsmiljøsektionen kan bidrage med råd og vejledning.

Forebyggelse af kontaktsmitte

- **Håndhygiejne**

Alle ansatte, studerende og gæster skal opretholde en god håndhygiejne. Dette skal primært ske ved hyppig håndvask, suppleret med brug af håndsprit.

- **Adgang til håndsprit**

Institutter og afdelinger skal sørge for adgang til håndsprit i egne kontor- og møderumsfaciliteter m.v.. Campus Service sørger på tilsvarende vis for adgang til håndsprit i fællesområder.

Den anvendte håndsprit skal overholde sundhedsmyndighedernes anbefalinger herfor. Alkoholbaseret håndsprit skal have en samlet alkoholprocent på 70 – 85 (% v/v). Hovedparten (d.v.s. 9/10) af alkoholprocenten skal være ethanol. Håndsprit skal indeholde et hudplejemiddel, f.eks. 1 – 3 % glycerol.

- **Rengøring**

Risikoen for kontaktsmitte skal desuden forebygges ved rengøring. Om nødvendigt skal ekstra rengøring mod coronasmitte supplere normal rengøring.

Hvis det ikke kan undgås, at 2 eller flere personer på skift anvender samme faste arbejdsplads, (computerarbejdsplads, arbejdsbord i laboratorie eller værksted o.a.), skal det sikres, at den pågældende arbejdsplads, inkl. alt delt udstyr, kontaktpunkter m.v. rengøres omhyggeligt mellem hvert skift for at forebygge kontaktsmitte.

Ved rengøringen skal der være særligt fokus på *specifikke kontaktpunkter*, så som håndgreb, betjeningspaneler m.v., som berøres ofte og berøres af mange forskellige personer.

Også *diffuse kontaktflader*, så som bordoverflader, gelænder m.v., skal holdes rene. Det vurderes konkret, hvorvidt normal rengøring er tilstrækkelig.

Ved rengøring skal anvendes midler og metoder, som har en dokumenterbar virkning mod coronavirus.

Rengøring kan ske dels ved rengøringselskab, dels ved brugerrengøring, se i øvrigt afsnittet **Brugerrengøring**.

Supplerende regler for forebyggelse af smittespredning

Regulering af tilstedeværelse m.v.

- **Samtidig tilstedeværelse**

Ansattes arbejde skal om muligt tilrettelægges, så der ikke er for mange til stede samtidigt, og så ikke for mange skal benytte offentlig transport samtidigt. Dette kan ske ved inden for rammerne af relevant lovgivning, kollektive overenskomster m.m. at aftale forskudt mødetid, tilskynde til eller træffe aftale om hjemmearbejde eller på anden vis.

Ledere kan kontakte HR-afdelingen for rådgivning herom.

- **Møder, konferencer m.v.**

Fysiske møder med ekstern deltagelse eller med kolleger, som man normalt ikke omgås, skal om muligt begrænses. Alle møder, medarbejderkurser m.v. bør overvejes afviklet digitalt.

Nødvendigheden af deltagelse i eksterne møder uden for AAU bør tilsvarende overvejes nøje. Det samme gælder bl.a. eksterne kursusaktiviteter, konferencedeltagelse, forretningsrejser m.v..

Ved møder, som afvikles ved fysisk fremmøde, skal de generelle afstandskrav kunne overholdes. Dette gælder også ved udendørs mødeafholdelse. Der skal ved eller i møderum være adgang til håndsprit.

Anvendte mødefaciliteter skal rengøres ved et mødes afslutning, se nærmere under **Brugerrengøring**.

- **AAU-arrangementer**

Institutter og afdelinger, der planlægger et arrangement på AAU, skal såvel ved planlægningen som ved arrangementets gennemførelse, sikre sig, at det afvikles forsvarligt i henhold til sundhedsmyndighedernes retningslinjer for bl.a. afstand, håndhygiejne og rengøring.

Der skal afsættes de fornødne personelressourcer til at gennemføre instruktion til deltagerne og føre tilsyn med arrangementet.

For arrangementer med ekstern deltagelse bør der tillige ske registrering af deltagerne (navn og kontaktoplysninger), således det er muligt efterfølgende at gennemføre kontaktopsporing.

Oplysningerne om deltagerne bør opbevares mindst 7 dage efter arrangementets afslutning.

Registreringen skal i øvrigt ske i overensstemmelse med GDPR-forordningen, herunder bestemmelserne om samtykke.

- **Spisning m.v.**

I kantiner og spiserum skal der kunne holdes mindst 1 meters afstand mellem de spisende. Spisning og andre planlagte pauser kan evt. holdes forskudt.

Ved fællesspisning, herunder frugtordninger, skal drikkevarer, madvarer m.v. anrettes, så det er muligt at undgå at berøre fødevarer, som andre efterfølgende spiser.

Alle, som deltager i fællesspisning, skal umiddelbart forinden vaske eller afspritte hænderne.

Regulering af tilstedeværelse m.v.

- **Kapacitetsvurdering og -skiltning**

Ved indgang(e) til åbne kontormiljøer, undervisningsrum, møderum og andre fællesrum, hvor der er siddepladser til de tilstedeværende, skal der skiltes med, hvor mange der må være til stede samtidigt. Om muligt skal den samme vurdering foretages i lokaler, hvor de tilstedeværende fortrinsvis opholder sig stående.

Skilt udarbejdet af Arbejdsmiljøsektionen kan anvendes.

- **Tjenstlig kørsel**

Brugere af AAU-køretøjer, som kan have andre brugere, skal sørge for at rengøre køretøjet indvendigt efter brug. Der skal særligt være fokus på aftørring af ratkrans, gearvælger og andre førerbetjente greb og kontakter. Desuden skal brugeren sørge for, at personlige effekter, drikkeflasker, affald m.v. fjernes fra køretøjet ved kørsels afslutning.

Ved samkørsel i AAU-køretøjer er der indtil videre ikke krav om at anvende mundbind, men det anbefales at medbringe mundbind under kørslen med henblik på anvendelse i situationer, hvor mundbind er krævet eller anbefales af sundhedsmyndighederne.

Klyngeprincippet ifm. undervisning

Formål og anvendelse

- **Formålet med klynger**

Inndelingen af studerende i klynger har til formål at begrænse antallet af mulige nære kontakter i undervisningssituationer, hvor afstandskravene ikke er overholdt. Herved minimeres risikoen for

'superspredning', som er kendetegnet ved, at en enkelt person smitter mange andre personer. Det er frivilligt for institutterne at anvende klyngeprincippet ved undervisning. **Anvendes klyngeprincippet ikke, skal undervisningen tilrettelægges, så afstandskravene kan efterleves.**

- **Klyngedannelse**

Institutterne skal sørge for, at klyngedannelsen sker hensigtsmæssigt med udgangspunkt i studieretning, årgang, undervisningsaktiviteter og evt. gruppedannelse, således at klyngedannelsen kan opretholdes i forbindelse med undervisningsaktiviteter i deres helhed.

- **Klyngens medlemmer**

Kun studerende, som følger samme studieretning på samme årgang, kan være medlem af samme klynge. Projektvejledere og andre ansatte kan ikke være medlem af en klynge.

Institutterne skal sørge for, at de studerende ved, hvem de er i klynge med. Brug af farvede armbånd eller lignende kan understøtte dette.

- **Størrelse og varighed**

Klynger må som udgangspunkt omfatte op til 30 studerende, men kan dog undtagelsesvist omfatte flere, hvis der er tungtvejende grunde herfor, dog ikke over 50 personer.

En klynge er normalt gældende for et semester ad gangen, medmindre det planlagte studieforløb tilsiger noget andet.

- **Forholdet til projektgrupper**

Afhængigt af klyngens størrelse kan en klynge omfatte en eller flere hele projektgrupper. Ethvert medlem af en projektgruppe skal være i samme klynge som de øvrige gruppemedlemmer. I de tilfælde, hvor dette ikke er muligt, f.eks. ved projektsamarbejde på tværs af uddannelser, skal de normale afstandskrav opretholdes under samarbejdet.

Zoner i undervisningslokaler

- **Zoneinddeling**

Alle undervisningslokaler skal være inddelt i zoner á ca. 30 siddepladser. Mellem hver zone skal der være mindst 1 meter. CAS sørger for zoneinddelingen og skiltningen herom i undervisningslokaler.

- **Formålet med zoner**

Zonerne har til formål at understøtte, at hver klynge af studerende sætter sig samme område af undervisningslokalet – uden at blandes med andre klynger. Herved sikres, at sundhedsmyndighedernes retningslinjer kan opretholdes også ved undervisningsforløb med deltagelse af flere klynger.

Undervisning af klynger

- **Maksimal holdstørrelse**

Det samlede undervisningshold, hvor klyngeprincippet anvendes, må omfatte maksimalt 100 studerende i samme lokale – omtrent svarende til 3 klynger.

- **Underviserens opgave**

Det påhviler underviseren gennem den konkrete tilrettelæggelse af undervisningen at sikre, at grundlaget for fravigelsen af afstandskravet inden for klynger er til stede.

Underviseren skal herunder sørge for, at undervisningen i hele forløbet gennemføres, så de

studerende fortsat kan holde sig klynger og kan holde afstand til andre klynger. Dette gælder også, når de studerende går ind i og forlader undervisningslokalet.

Underviseren skal desuden sørge for at udpege studerende eller andre til at forestå nødvendig brugerrensning ved undervisningens afslutning.

I undervisningslokaler, hvor studerende undervises siddende ved borde, skal brugerrensningen som minimum omfatte aftørring af bordflader.

- **Blandede klynger**

Hvis omstændighederne for undervisningen, f.eks. pladsforhold eller stående/gående undervisning, medfører, at klyngerne ikke kan holdes adskilte samtidigt med, at afstandskravene ikke kan opretholdes, skal undervisningen afvikles under anvendelse af mundbind.

Brugerrensning

Det er vigtigt, at institutter og afdelinger skaber klarhed over, hvilke kontaktpunkter medarbejdere og studerende selv skal holde rene – og hvilke som holdes rene af rengøringssekskabet.

Risikoen for kontaktsmitte øges betydeligt ved berøring af kontaktpunkter og overflader, der berøres af mange, som f.eks. håndtag, gelænder, kontakter, trykknapper, tastaturer, mus, terminaler, armlæn, bordkanter, redskaber, vandhaner, toiletter m.v..

Kontaktpunkter, som ikke rengøres af rengøringsfirmaet, skal rengøres ved brugerrensning – det vil sige de personer, som konkret har berørt kontaktpunkterne. Alternativt kan udpeges en eller flere medarbejdere til at gennemføre brugerrensning som minimum 1 gang dagligt.

Det skal være klart, hvem der udfører denne rengøring.

Det er især vigtigt at have fokus på *specifikke kontaktpunkter*, som er kendetegnet ved at alle berøringer sker på samme punkt eller sted. En trykknop er et eksempel på et specifikt kontaktpunkt.

Også *diffuse kontaktpunkter*, hvor berøringer eller nedfaldne dråber fra udåndingsluft må forventes at være spredt over et større område, f.eks. bordflader, skal holdes rene ved brugerrensning.

Arbejdsmiljøsektionen har udarbejdet mærkater, som kan bruges til opmærkning af fælles kontaktpunkter, som skal holdes rene via brugerrensning. Ved rengøringen skal anvendes de midler, som er egnet til formålet. Personligt medbragte rengørings- og desinfektionsmidler eller håndsprit må ikke anvendes til rengøring.

Referencer

- 'Genåbningsbekendtgørelsen' [Bkg. nr. 1103 af 29.06.2020 \(Retsinformation\)](#)
- Uddannelses- og Forskningsministeriets [Retningslinjer for en ansvarlig håndtering af COVID-19 på de videregående uddannelsesinstitutioner](#), 5. oktober 2020.

- Medarbejder- og Kompetencestyrelsens [Retningslinjer for ansvarlig genåbning af offentlige kontorarbejdspladser](#), gældende fra den 27. maj 2020 (udgivet sammen med KL og Danske Regioner). Omfatter alene kontorområder.
- [Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smittespredning](#), version 3.0, 2. oktober 2020.
- [Statens Serum Instituts anbefalinger vedr. hånddesinfektion](#), 4. maj 2020.
- [Bekendtgørelse om arbejdets udførelse](#), særligt
  - Kapitel 2a om arbejdspladsvurdering (APV)
  - § 8 om bl.a. særligt følsomme risikogrupper
  - § 13, nr. 4 om beskyttelse af ansatte ift. sygdomssmitte
  - Kapitel 4 om arbejdsgivers instruktionsforpligtelse.

Arbejdsmiljøsektionen, AAU - arbejdsmiljoesektion@adm.aau.dk